

Onderzoek Kleurrijk Ontzorgen

Bespreking bevindingen

Ludo Glimmerveen, PhD
Senior Onderzoeker
2 september 2021; 16.00u

Agenda

---

1. Focus en aanpak onderzoek
2. Wat is de situatie rond deze gezinnen?
3. Wat betekent Kleurrijk Ontzorgen hierbinnen?

(vragen / discussie)

P1.

Focus en aanpak onderzoek

- **Casusonderzoek**
  - **Relatie** tussen professionals en verwanten
  - Hoe komt men (al dan niet) tot **passende ondersteuning** thuis
  - **'Afstand tot zorg', (over)belasting thuis, crisissituaties**

P2.

Ben Sajet
centrum

Achtergrond casusonderzoek

- **12 casussen:** families die thuis zorgen voor volwassen naaste(n) met VB
  - Vooral **hoge indicaties**; vaak **migratieachtergrond**;
relatief **zware belasting** thuis;
van **'acute crisis'** tot **'preventief'**;
- **Ruim 30 uur interviewmateriaal:**
naasten, professionals (dagbesteding/ambulant), projectleden

P3.

Ben Sajet
centrum

Probleemanalyse:
afstand tussen families en professionele zorg

P4.

Ben Sajet
centrum

‘Cultuur van zelf doen’ (1)

Dat zie ik ook bij mijn ouders, weet je, hun insteek is in de eerste plaats, het is **onze zoon en wij zorgen voor hem**. Dagbesteding is prima, maar daarbuiten zijn wij verantwoordelijk voor hem.

(Zus)

P5.

Ben Sajet
centrum

‘Cultuur van zelf doen’ (2)

---

ik kom het in meerdere gezinnen tegen. Ik denk toch dat het te maken heeft met **etnische achtergrond**, dat ze het **zelf moeten doen**

(Medewerker dagbesteding)

Want de **aanname** [...] was vooral: **ze willen geen hulp**. Maar ze willen geen uithuisplaatsing. [...] moeder **wilde wel dat haar dochter geholpen wordt**.

(Intercultureel consulent)

P6.

Ben Sajet
centrum

Onbekendheid met zorgsysteem

[deze ouders] hadden het idee dat als cliënten op locatie gaan wonen, dat wij [medewerkers] **om zes uur naar huis gaan**

(Intercultureel consulent)

→ *Soms onterechte aanname: mensen weten hoe zorg werkt*

P7.

Ben Sajet
centrum

Geen passend aanbod vinden

Er is niet veel veranderd in het zoeken naar de juiste zorg voor [mijn zoon]. Ik ben **nog steeds zoekende**. En dat is echt **al jaren** aan de gang. *(Moeder)*

P8.

Ben Sajet
centrum

‘Wonen’ als de (impliciete) norm

---

het is eigenlijk **niet normaal, dat hij thuis woont**. Dat **straalt in elk geval de hele hulpverlening uit**. [...] bij mensen als [mijn broer], is het dus gangbaar, dat ze al op hele jonge leeftijd al uit huis gaan. En daar stopt dan ook de rest van het traject, [...] daarom **mis ik zo veel aan ondersteuning**

(Zus)

P9.

Ben Sajet
centrum

Wantrouwen (vanuit negatieve ervaring)

En toen kwamen we terug vanuit Marokko, en toen zagen we dat hij allemaal van die **drukplekken** had bij zijn billen, bij zijn benen. En daar zijn wij zo erg van **geschrokken**, want het bleef er maanden op zitten. En dat gaf ons alleen maar het gevoel van, **dit moet je dus nooit meer doen**. En daarom vinden wij het ook heel **moeilijk** om ze naar een **weekendopvang** te sturen.

(Zus)

P10.

Ben Sajet
centrum

‘Gepusht worden’ en terugtrekken

Dus je zegt echt wel dat het [aanbod] er is, maar je moet het **niet te vaak zeggen**. En inderdaad **niet te pusherig**, want dan gaat het thuis goed, ‘**dan hebben we geen problemen**’ (*medewerker dagbesteding*)

ik legde de wens voor om **op termijn** ook naar **wonen** te kijken, en toen ontstond er ontzettende **druk om ter plekke te beslissen**, [...] ‘er is nu ruimte vrij’ [...] Ik heb dat afgehouden, want ja, ik laat me niet pushen. Maar dat **weerhield mij** er wel van om langer het **gesprek met hun** hierover te voeren. (Zus)

P11.

Ben Sajet
centrum

PGB: ingewikkelde gesprekken

Dat is altijd **heel ingewikkeld**, want mensen hebben echt altijd het **idee dat wij aan hun financiën komen**

(medewerker ambulante team)

P12.

Ben Sajet
centrum

Probleemanalyse: samenvattend

- 1 'Culturele factoren' en onbekendheid
- 2 Aanbod niet altijd ingesteld op deze groep
- 3 Vertrouwen vaak beperkt,
versterkt door reële **negatieve ervaringen**
- 4 PGB kan complicerend werken

→ **Vicieuze cirkel** die voor alle partijen lastig te doorbreken is

P13.

Ben Sajet
centrum

Kleurrijk Ontzorgen: nieuwe dynamiek in ondersteuningsrelaties

P14.

Intercultureel consulent (1): meer open lijnen

ze is de **eerste persoon, waar ik naartoe stap** op het moment dat ik weer iets van problemen ervaar of zo. [...] van joh, ik zit even tot hier hoor, ik moet even **mijn ei kwijt**. (Zus)

[Moeder:] Ze legt veel uit wat ik niet begrijp. Ik hou van haar, ze is heel behulpzaam. [Vader:] Ja, mijn vrouw vraagt haar over alles.

P15.

Intercultureel consulent (2): verandering in aard relatie

En nu met [de intercultureel consulent] erbij [...]. Het is **niet alleen maar meer dat zakelijke gedeelte** van 'dit is gebeurd, of dit moet veranderen'. Er zit gewoon **veel meer tekst en uitleg** bij, [...] En zo is er gewoon **veel meer begrip en geduld** voor elkaar, waardoor dingen toch net anders lopen dan voorheen.

(Zus)

P16.

Ben Sajet
centrum

Intercultureel consulent (3): Rol taal en (culturele) (h)erkenning

---

Ze is Marokkaanse, die **Arabisch spreekt**, dat helpt bij het gesprek met mijn vader in ieder geval. En mijn moeder, ja, het feit dat er een **Marokkaanse vrouw tegenover haar** zit, helpt ook wel.

(Zus)

Bij mensen een Marokkaanse achtergrond [...]. Ik heb het nu een paar keer gezien dat [de intercultureel consulent] **daar veel beter op in kan spelen** en **veel beter contact kan krijgen** met die mensen als ik.

(medewerker dagbesteding)

P17.

Ben Sajet
centrum

Intercultureel consulent & Kleurrijk Thuis: Meedenken + daadkracht

---

Het was zo snel geregeld, dan denk ik: ja, kijk, zie je, **zo hoort het**. Ik vind dat het gewoon altijd zo hoort te zijn, weet je, als iemand, zeg maar, om hulp komt vragen, help diegene. Want wij zijn zo'n persoon, **wij vragen niet zo snel om hulp**. (Zus)

[Over 'Kleurrijk Thuis':] [Zij] is eigenlijk mijn redder geweest in die hele situatie. Omdat ze echt een aanpakker is en zij zorgde gewoon dat er dingen gebeurde. [...] En ook [begleider]. Ik voelde me echt gewoon gesteund door [hen]. (Moeder)

P18.

Ben Sajet
centrum

Kleurrijk Ontzorgen: Opwaartse cirkel in relatie

Reële én symbolische waarde van passende 'hulp' thuis:

Je waarde bewijzen als 'partner' → Vertrouwen → Verbeterd contact → Meer ruimte voor gesprek 'ingewikkelde' thema's → Beter passende ondersteuning kunnen bieden

Vertrouwen straalt breder af op Cordaan:

Ik merk ook, dat ik **echt met iedereen veel intensiever contact** heb en ook een **laagdrempeliger** contact. Als er wat is, dat ik zelf even bel. (Zus)

P19.

Ben Sajet
centrum

Kleurrijk Ontzorgen: Uitbreiding dagbesteding / logeeraanbod 18+

De **zaterdagbreak** [...] vond ik al een verademing voor mijn ouders, omdat de weekenden invullen toch lastiger is voor ze [...]. En toen kreeg ik uiteindelijk het bericht dat ze bij Cordaan waren begonnen met 21+ **logeren**, en daar heb ik gelijk op gereageerd. [...]

Stiekem vindt [mijn moeder] het **wel fijn**. Ze zal het nooit zo gauw toegeven. Ik merk wel, ik ben zo blij dat ze ook **dingen onderneemt** nu.

(Zus)

P20.

Ben Sajet
centrum

Breekbaar vertrouwen

Ik dacht toen hele goede **afspraken** gemaakt te hebben met de manager destijds.[...] En ruim drie maanden later, [cliënt] had op een gegeven moment steeds meer moeite om naar het logeren te gaan. [Toen] kwam ik er achter dat die afspraken **helemaal niet bij [medewerkers] bekend waren**. [...] ik was echt **heel boos**. Want het had me al **zoveel moeite gekost om eindelijk die stap te zetten**.

(Zus)

P21.

Ben Sajet
centrum

Balans opmakend

- Belang van **passend aanbod én investeren in relatie**
  - *Deze twee zaken hangen nauw samen!*

- **Kleurrijk Ontzorgen** speelt in op beide zaken
  - *Doorbreekt 'negatieve spiraal', werkt als 'vliegwiel'*

- **'Betrouwbare partner zijn'** als centrale opgave
  - *Belang (interne) afstemming, afspraken nakomen, en soms buiten gebaande paden kijken*

P22.

Ben Sajet
centrum

TOT SLOT: Organisatiecontext

Ruimte voor 'meebewegen met families': gecreëerd én beperkt in **organisatiecontext**:

structurele dimensie & normatieve dimensie

'Structurele kant': aanbod (en financiering/regulering) niet op deze doelgroep toegespitst

- **Ad hoc**: veel administratief **geregeld** en **creativiteit nodig** 'aan de achterkant' om 'aan de voorkant' tot passende zorg te komen
  - **Financiering/regulering** aanbod meer **ondersteunend maken** aan passende ondersteuning

'Normatieve kant': **Aannames** over ervaren 'afstand', raakt aan vraag over '**verantwoordelijkheid**'

- **Verskillende opvatting** over 'hoever meebewegen' kunnen **spanning** geven
  - Hierbij cruciaal: wat draagt het **management** uit? Waarop wordt gestuurd?

Ben Sajet
centrum

Contactgegevens:

Ludo Glimmerveen, PhD

Ben Sajet Centrum

ludo@bensajetcentrum.nl

Tel. 06 16 82 4480

